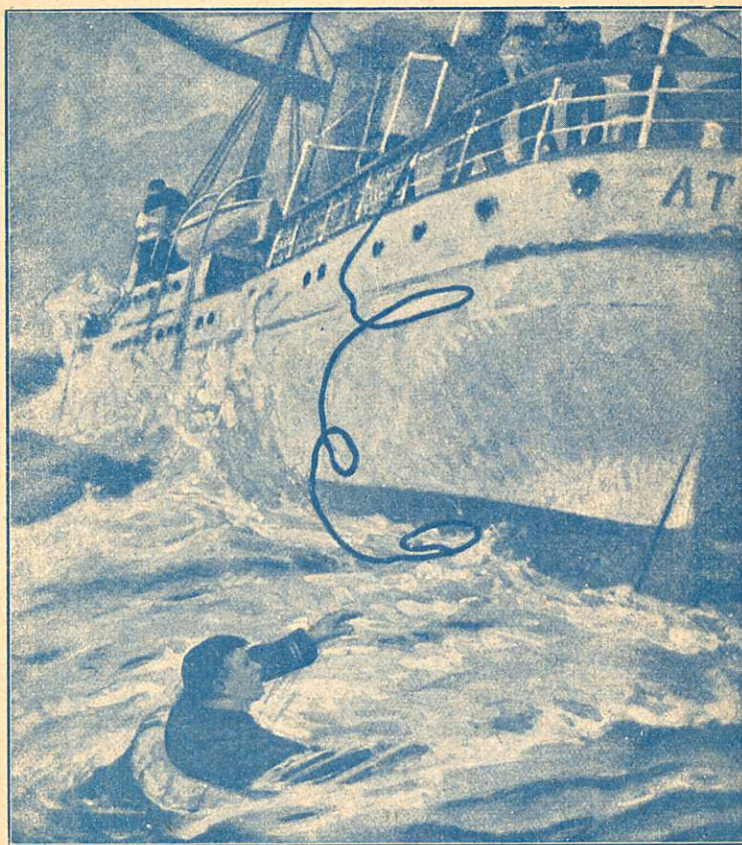

Merirosvoja ajamassa

maapallon ympäri

(S. H.)

N:o 41

MAILTA JA MERILTÄ

25 p:ää

SEIKKAILUJA · KERTOMUKSIA · KUVAUKSIA NUORISOLLE

✻ ✻ ✻ Toimittanut TEUVO PAKKALA ✻ ✻ ✻

Kustannusosakeyhtiö Otava · Helsingissä

MAILTA JA MERILTÄ 41

MERIROSVOJA AJAMASSA
MAAPALLON YMPÄRI

KIRJOITTANUT
C. L. PANKNIN

ENSIMÄINEN LUKU.

Aalloista pelastettu.

Atlantin valtamerellä ulvoi ankara luodemyrsky. Illan hämärtäessä, noin yhdeksän ajoissa, oli tuuli, joka siihen asti idästä henkien oli vain hiljaa röyheltänyt meren melkein sileätä pintaa, yht'äkkiä tullut voimakkaammaksi ja sitten muutamissa tunneissa paisunut valtavaksi hirmumyrskyksi. Yhä korkeammalle kohottivat nopeasti toisiaan ajavat aallot valkoharjojaan, ja nyt yöllä kahtatoista käydessä hirmumyrsky ja meri riehuivat rajattomassa raivossa. Jyrkästi pystyyn kohosi syvänsynkeä kuuhu, äkkiä jälleen pirstautuakseen, jälleen valtavasti jyristen. Kiehuvan, pauhaavan, fosforihoitoisen hyrskeensä se silloin taivaalle sinkautti. Lisäksi heitteli hirmumyrsky rajuja raekuuroja, vihmoi karkeita jääpalasia ja pieniä, teräviä jääpuikkoja. Joskus nämä kuurot syöksivät kuohuviin laineisiin sellaisella rätinällä ja räiskeellä, kuin olisivat väkisinkin tahtoneet lannistaa ylhäällä ajelehtavia pilviä tavoittelevat aallonharjat. Egyptin pimeys kietoi vaippaansa koko luonnon.

Tässä kauheassa rajusäässä suuri huvijahti »Atlantik» koetti halkoa aaltoja. Se oli kahvelipurje lujalle reivattuna laskeunut hankapurjeelle,

kulkeakseen eteenpäinvyöryvissä laineissa hitaasti kaakkoa kohti. Askel askeleelta niin sanoaksemme solakka, mutta erittäin vankka laiva peräytyi. Leveä vanavesi, joka syntyi sen sivulle, suojeli sitä kyllä melkolailla, mutta siitä huolimatta se oli suuressa vaarassa. Keulan syöksyessä kuohuihin näytti kaikki keulamastoon asti vain vaahtoavalta vesipaljoudelta, joka valtavalla painollaan tahtoi musertaa laivan, syöstä sen meren pohjaan. Mutta yhä edelleen uljas »Atlantik» halveksivasti veden perästään pudistaen kohosi laineista, niin että suihkumaiset vesisäteet laivan molemmilla puolin olevien lyhtyjen¹ loistossa punaisina ja vihreinä kimaltelivat.

Mutta kun kuu aika ajoin kumotti myrskynajamien pilvien lomasta, niin viistotukeiden² ja mastotouvien alaosa sen kelmeässä valossa kimalsi ja loisti ikäänkuin kaikki olisi juuri ikään kiilloitettu.

»Onpa kuitenkin perin vastenmielistä», tuumiskeli jahdin omistaja, kreivi Nerenberg, entinen meriupseeri, komennussillalla vieressään seisovalle perämies Nisselille, »että hirmumyrskyn piti ajaa meidät Long-Islandiin, niinmuodoin aivan New Yorkin editse. Tänä yönä ei kyllä ole nukkumista.»

»Se ei tapahtuisi ensi kertaa eikä myöskään viimeistä, herra kreivi», vastasi Nissel hymyillen. »Merellä olo ei ole mitään lapsenleikkiä!»

»Siinä olette oikeassa. Mutta te tiedätte myöskin, miten hyvälle uni pitkän merimyrskyn jälkeen maistuu.»

»Toiste saamme siitä puhua. Milloin jotain hyvää odotamme, iloitemme siitä enemmän kuin jos olisimme jo saaneet sen», sanoi Nissel, ja hänen leveille, hyvänsuopaisille, täysiparran peittämille kasvoilleen, jotka hetkiseksi melkein kokonaan katosivat öljylakin peittoon, levisi toistamiseen tyytyväinen hymy.

»Totta tosiaan te olette hyväntuulen mies, joka ei hevin menetä tasapainoaan! Mutta sellainenhan olitte jo silloinkin, kun meriväessä yhdessä palvelimme. Ihailin teitä jo merikadettina, kun varmaan parikymmentä kertaa näytitte meille, miten merimiehensolmu tehdään. Aivan kuin se olisi purjehduksen suurin taito!»

»Niinpä se melkein onkin, herra kreivi. Sen, joka ei osaa tehdä merimiehensolmua, ei pitäisi koskaan lähteä merille.»

¹ Purjelaivoissa on kummallakin puolella lyhty, joista toinen on punainen, toinen vihreä. Höyrylaivoissa on sitä paitsi keulan alalaidassa valkoinen lyhty.

² Viistotukeet (partuunit) ovat vahvoja teräslankaköysiä, jotka sivulta ja takaa pitävät mastoja kiinni.

»No sepä kumma, miksi ei?»

»Niin, herra kreivi, miten te sitten — hohoi — mitäs tuolla on?» keskeytti Nissel puheensa viitaten samalla viistoon vasemmalle, jossa myöskin aallot vyöryivät kuun kelmeässä valossa. Aivanhan on kuin siellä ajelehtisi ihminen pelastusrenkaassa!¹

»Näette varmaankin aaveita?» sanoi kreivi.

»Tehkää hyvin, herra kreivi, ja katsokaa itse. Minä en ole saattanut erehtyä.»

»Hyvä!» — Kapteeni tähysteli tarkkaan merelle.

»Tuolla se näkyy. Siellä mies ajelehtii pelastusrenkaassa», huusi myöskin tuossa tuokiossa kreivi Nerenberg ja ojensi kättään vasemmalle.

»Hän on varmaankin vielä elossa!» huudahti Nissel, »minusta näytti, kuin hän olisi ojentanut kättään».

»Niin, niin! Taivaan Jumala, miten mies on joutunut niin kauhistavaan asemaan? Mitä teemme, perämies, pelastaaksemme tuon onnettoman miehen? Jotakin on ehdottomasti tehtäväl»

»Tietysti, herra kreivil! Luulen, ettei se itse asiassa tuota meille suurtaakaan vaivaa, sillä hänhän ajelehtii juuri 'Atlantikin' vasenta puolta kohti. On parasta, että asetamme pitkin laidetta miehiä heittämään haaksirikkoutuneelle heittoköysiä, jotta hänet saattaa nostaa laivaan. Kaiketikin on edellytettävä, että miesparalla on vielä niin paljon voimia jäljellä, että hän voi pitää kiinni köydestä.»

»Hyvä on, perämies, pitääkää siis huoli siitä, mitä tarvitaan, minä rupean vartioimaan.»

Sillä aikaa kuin Nissel jakoi miehet, joilla kullakin oli kädessään heittoköysi, minkä päässä oli merimiehensolmu, ja antoi heille tarpeelliset ohjeet, ajoivat vyöryvät aallot merihädässä olevaa yhä lähemmäksi laivaa.

Haaksirikkoinen oli pujottanut ruumiinsa pelastusrenkaan läpi ja piti kädet levällään estääkseen sen jälleen luiskahtamasta irti. Hän oli

¹ Tavalliset laivojen pelastusrenkaat ovat noin 25 cm:n levyisiä, purjekankaalla katettuja korkkirenkaita, joiden läpimittä on noin 60 cm. Renkaan ulkoreunassa on siihen neljästä, viidestä kohdasta kiinnitetty nuora, josta onnettomuuteen joutunut aalloilla ajellessaan saattaa pitää kiinni. Varsin edullista on myöskin, jos haaksirikkoinen saattaa pujottaa pelastusrenkaan yläruumiistaan kainaloihin. Hänellä on silloin käsivarret vapaina, ja hän voi uimalla päästä eteenpäin. Sitä paitsi pelastusrenkas silloin kannattaa paremmin eikä aallokko voi yhtä helposti temmata sitä pois haaksirikkoiselta.

varmaankin jo ylen uupunut, sillä tavantakaa hän kohotti toista kättään viitatakseen laivaan, mutta hetkisen kuluttua hänen kätensä aina hervahti voimatonna alas. Väliin hän katosi kokonaan aallonharjan kuohuvaan vaahtoon, mutta pian kohosi jälleen vihreähohtoisesta hyrskystä.

Niinpä onnettomuuteen joutunut oli vähitellen ajelehtinut aivan »Atlantikin» viereen. Silloin hän ponnisti viimeiset voimansa ja alkoi uida, jottei aallokko ajaisi häntä ohitse, jos hän näet joutuisi viisikin metriä oikealle, jäisi hän laivan taakse ja ajautuisi ohi. Mutta silloin hän olisi auttamattomasti kauhistavan kuoleman oma.

»Pitäkää varannel!» kehoitti Nerenberg, joka myöskin huomasi haaksirikkaisen suuren vaaran, laivan perässä oleville miehille.

»Pidämme varamme, herra kreivi!» kuului vastaus.

»Tarttukaa kiinni!» huusi Nissel halki ulvovan myrskyn uimarille, joka oli aivan laivan reunalla. Mies kohotti oikean kätensä merkiksi että oli ymmärtänyt. Samassa kieri myöskin heittoköysi alas erään merimiehen voimakkaasta, taitavasta kädestä. Merihädässä oleva tarttui siihen, kietoi silmukan yläruumiinsa ympäri ja antoi viittaamalla merkin laivaan.

»Nostakaal!» komensi Nerenberg.

Kaksitoista käsivartta nyhtäisi voimakkaasti, haaksirikkoinen sinkosi vedestä ja oli tuossa tuokiassa »Atlantikin» kannella.

Hän oli vankkarakenteinen, noin 27—28-vuotias mies merimiehen puvussa. Valkoiset alusvaatteet ja hihojen suussa olevat kultajuomut todistivat, että hän kuului korkeampaan luokkaan. Hän seisoi ainoastaan hetkisen sen jälkeen kuin hänelle oli annettu apua, vetääkseen syvälle henkeään, meni sitten komennussillalle, johon kreivi Nerenberg tuli kohta häntä vastaan.

»Perämies Wheeler huvipursi 'Orionista'», esitti vieras itsensä, ja koska hänellä ei ollut päähinettä, mitä nostaa, niin kohotti hän kuitenkin näitä sanoja lausueessaan tervehdykseksi oikean kätensä.

»Minä olen kreivi Nerenberg, tämän 'Atlantik' laivan omistaja ja kapteeni. Olette tervetullut laivaani, mister Wheeler», tervehti kreivi pelastettua puristaen hänen kättään.

»Olen teille suuresti kiitollinen, herra kreivi», sanoi hän sydämellisesti äänellä. »Viiden minuutin kuluttua olisivat voimani olleet lopussa.»

»Älkää siitä enempää puhuko. Tiedättehän, että me teimme ainoastaan merimies- ja ihmisvelvollisuutemme», lausui kreivi Nerenberg

torjuen levollisena hänen kiitoksensa. »Mutta kertokaapa minulle lyhyesti, miten olette tähän vaaraan joutunut. Onko jahtianne kohdannut jokin onnettomuus? Onko se törmännyt yhteen toisen aluksen kanssa, saanut vuodon vaiko kaatunut? Haaksirikkoahan 'Orion' ei ole voinut tällaisella seudulla tehdä.»

»Onnettomuus on todellakin kohdannut meitä», vastasi Weeler katekerasti, »ei kuitenkaan mikään sellainen, jommoista oletatte, herra kreivi».

»No sitten on tuli päässyt irti?!»

»Ei sekään. Jahtimme on aivan yksinkertaisesti joutunut merirosvojen uhriksi!»

»Merirosvojen? Täällä, aivan Pohjois-Amerikan rannoilla. Mahdotonta!»

»Asianlaita on kuitenkin niin, aivan niin!»

»Selittäkää nopeasti, perämies, selittäkää! Kenties nuo konnat saavat vielä tekemistä kanssamme.»

»Se olisi toivottavaa, ja uskon varmasti niin käyvän, jollen joudu kalojen ruoaksi», vastasi Weeler. »Asia on siis lyhyesti näin. Aamulla varhain läksimme Bostonista viedäksemme 'Orionin' New Yorkiin, jossa laivan omistaja, mister Leaksen, odotti sitä. Yhdeksättä käydessä illalla, kun tämä rajumyrsky ei ollut vielä noussut, huusi jahtiamme äkkiä avuksi vene, joka oli täynnä väkeä. Me käännyimme heitä auttamaan arvelleen kohdanneemme haaksirikkoisia, koska veneessä oli myöskin naisia. Tuskin olivat ensimmäiset miehet nousseet laskuportaitamme, kun he äkkiä hyökkäsivät meidän kimppuamme. Naiset heittivät pois viittansa, jolloin huomattiin, että kaikki olivatkin merirosvoja. Ken puolusti itseään, sai luodin otsaansa. No niin, muutta mutkitta kaunis jahtimme viidessä minuutissa oli merirosvojen käsissä. Minun onnistui taistelun kestäessä huomaamatta liukua pelastusrenkaassa laivan oikealta puolelta veteen ja siten pelastua. Sitä ennen satuin kuitenkin kuulemaan, että heittiöt kutsuivat laivaansa nimellä, 'Hai'. Pysyttäydyin sitten 'Orionin' läheisyydessä, kunnes huomasin, että merirosvot veivät meidän laivamme erään pimeästä ilmaantuvan pikapurjehtijan taakse. Hinausköysi sidottiin jahtiin, ja sitten molemmat laivat katosivat kaakkoon päin. Kohtaan sen jälkeen nousi ankara myrsky ja — lopun te tiedätte, herra kreivi.»

»Minusta juttu on vieläkin käsittämätön. Miksi konnat halusivat teidän jahtianne? Eiväthän he koskaan saata päästä vapaaksi jahdistista, koska heti joutuisivat kiinni.»

»Herra kreivi, se ei ole ensimmäinen huvijahti, joka on meiltä jäljettömiin hävinnyt», vastasi Weeler totisena. »Ryöväreillä on varmasti piilopaikkansa ja — ostajansa. Mutta missä se on — taivas tietää. Maailma on asianhaarojen mukaan aina hyvin suuri!»

»Eikö teillä ole aavistustakaan siitä, mitä uhkarohkeaa väkeä nuo merirosvot ovat?»

»Kaikesta päättäen he ovat italialaisen 'Musta käsi' nimisen liiton jäseniä.»

»Entä jahdin miehistö, mihin he aikovat sen laskea?»

»Hyvä herra kreivi, se on vielä yksinkertaisempaa. Meri on kyllin suuri ja syvä nielläkseen muutamat ihmiset ainiaaksil!»

»Tuli ja leimaus!» huudahti Nerenberg kavahtaen pystyyn vihasta kuohuen. »Se on konnamaista! Heittiöt pääsevät vielä tekemisiin meidän kanssamme. Teen voitavani. Tietäkääpä, perämies, että minulla on neljä viiden sentin pikatykkiä. Nekin saattavat puhua omaa kieltään. — Vai mitä, Nissel?»

»Herra krevi, tuuli on jonkin verran tyyntynyt ja muuttunut SWbW:ksi», ilmoitti perämies.

»Saatamme niinmuodoin varsin hyvin ohjata New Yorkia kohti.»

»Sepä oivallista. Heti New Yorkiin päin! Miten kauan tarvitsemme täydellä höyryllä?»

Nissel heitti nopean silmäyksen levällään olevaan merikarttaan, joka peitti viereisen pöydän, mittasi harpilla etäisyyden ja sanoi:

»Neljässä tunnissa saatamme olla Governors-saaren¹ kohdalla.»

»Hyvä. Antakaa mennä, minkä 'Atlantik' jahtimme pääsee. Meillä on suoritettavana tärkeitä asioita. Myöhemmin tulette luokseni, perämies Nissel. Minun on välttämättömästi puheltava kanssanne.» — —

Tuskin oli kymmentä minuuttia kulunut, ennenkuin sirorakenteinen jahti kulki täyttä höyryä ja täysin purjein New Yorkia kohti.

Jo ensimmäisen merkinantoaseman kohdalle saavuttaessa lensivät »Atlantikin» merkinantoliput edestakaisin, ja heidän saavuttuaan satamaan tuli myöskin heti korkea poliisiviranomaisen laivaan.

Keskusteltuaan hetkisen tämän herran kanssa, joka nimitti itseään Shettermaniksi, nousi kreivi Nerenberg Weelerin keralla maihin antakseen viranomaisille asiasta suulliset tiedot. Sillä välin oli perämies Nissel pitänyt huolen siitä, että laivaan tuotiin runsaat kolmen kuukau-

¹ Eräs New Yorkin satamassa oleva saari.

den muonavarat. Eihän saattanut tietää, miten kauan merirosvojen takaa-ajo kestää. Satamassa ei näet silloin ollut yhtään sotalaivaa, ja sen vuoksi otettiin kreivin tarjous ryhtyä ajamaan takaa rosvoja suurella kiitollisuudella vastaan, sitäkin suuremmalla syyllä, koska asia oli mitä kiireellisintä.

TOINEN LUKU.

Taistelussa merirosvoja vastaan.

Heti astuttuaan »Atlantikin» kannelle kutsutti kapteeni Nerenberg torvella kaikki miehet kokoon ja antoi päästää höyryä kaikkiin kattiloihin. Komennus toistaan seurasi sillalta helposti tajuttavana ja selvänä. Ei mitään hätäistä ja hermostunutta huutoa eikä häärinää, kaikki kävi sangen levollisesti ja varmasti, niin että laivamiehet olivat täysin selvillä siitä, mitä heidän päällysmiehensä tahtoi.

»Kaikki purjeet irti — pääpursimies, ankkuri ylös!» jyrisi hän kannelta, ja heti sen jälkeen »Atlantikin» merimiehet nousivat taklausta ylös, ja jo muutamain minuuttien kuluttua laskeutuivat irroitetut purjeet. Silloin kuului kannella muutamia kirkkaita kilahduksia, jommoisia syntyy kun rauta koskee toiseen, ja heti sen jälkeen kulki ankkuriketjun erotettu osa kalisten touvireiän läpi.

»Ankkuri on nostettu!» ilmoitti samassa pursimies etukannelta.

Jälleen kuului Nerenbergin lyhyt, terävä komennus, raakapuut käännettiin, purjeet pullistuivat, ja jättiläislinnun tavoin liiti laiva vinhaa vauhtia. Kun koneisto myöskin samalla oli toimessa, kulki laiva sananmukaisesti myrskytuulena halki meren.

Vauhdinmittari heitettiin nyt peräpartaan yli, samalla kuin perämies asetti pienen hietakellon toimimaan. Heti kun se oli juossut tyhjiin, puristi merimies vauhdinmittariköyden lujasti kiinni ja laski merkeistä vastaavan solmuluvun.

»Miten paljon?» kysyi kreivi komennussillalta.

»Tuskin viittätoista solmunväliä.»

»Vai niin, vai niin! — Hm, sitten kestää runsaasti kaksi päivää, ennenkuin pistämme konnat pinteeseen. Nyt ollaan neljän ajoissa iltapäivällä, niinmuodoin ylihuomenna, kahden ja kolmen välillä illalla. — No,

olkaa iloiset!» jatkoi kapteen ikiukusta säkenöivin silmin, »jos tulemme luoksenne pienille kahvikesteille.»

Samassa nousi komennussillalle Shetterman, joka oli liittynyt merirosvojen takaa-ajajiin.

»Uskotteko; herra kreivi, että me vielä saavutamme 'Hain'?» kysyi hän innoissaan.

»Varmasti, aivan varmasti! Tottahan tunnen hyvän, uskollisen laivani. Olen juuri laskenut, että kulkiessamme tällä vauhdilla ylihuomenna neljän ajoissa iltapäivällä olemme kahvikesteillä merirosvojen luona.»

»Kunpa vain puhuisitte totta!»

»Ei hätää! Vannoa tosin en saata, sillä meriliike on myöskin riippuvainen varsin monesta sattumasta.»

Kahden ajoissa iltapäivällä toisena päivänä ilmoitti tähystäjä tosiaankin:

»Laiva, laiva — suoraan oikealla!»

Nerenberg ja vartioimassa oleva perämies Nissel käänsivät heti kaukoputkensa osoitettuun suuntaan. Perämies Weeler oli niinikään kuullessaan tämän tiedon kiiruhtanut komennussillalle ja myöskin huomannut kaukoputkellaan näköpiiriin ilmaantuneen laivan. Jo hetkisen kuluttua hän tiesi, että alus ehdottomasti oli »Hai».

»Hitto vieköön!» huusi hän julmistuneena, »tunnen sen heti omituisesta perämastopurjeestaan».

Nerenberg nyökäytti tyytyväisenä päätään Shettermanille.

»Nissel», sanoi hän, »laittakaa tykit kuntoon. Te itse luonnollisesti ohjaatte keulatykkeitä. Toivottavasti te pian lähetätte konnia kohti muutamia sinisiä herneitä.»

»Mitä suurimmalla mielihyvällä, herra kapteeni!»

Perämies meni alas kannelle ja piti tunnollisesti huolen kanuunain lataamisesta.

Nissel näet osasi varsin hyvin käsitellä tykkeitä, sillä hän oli palvellut useita vuosia meriväessä. Viimeksi hän oli ollut perämiehenä torpedosastossa ja oli niinmuodoin päällikkönä itsenäisesti ohjannut kahta torpedoalusta. Mutta saatuaan uuden osastopäällikön, joka oli vielä edeltäjäänsä viisaampi, joutui hän hänen kanssaan usein erimielisyyksiin, ja Nissel rupesi eläkkeelle. Mutta katseltuaan muutamia kuukausia perin

pohjin maata, rupesi hän pelkäämään, että hän ollessaan iankaikkisesti lujalla maakamaralla saisi kanansilmät, ja muutta mutkitta hän pyrki jälleen vesille.

Hänen ponnistuksillaan oli myöskin menestystä, niin että hän pääsi »Atlantik» laivaan toiseksi perämieheksi.

Kreivi Nerenberg, joka niinikään oli palvellut meriväessä ja ottanut eronsa kapteeniluutnanttina, tehdäkseen jähdillaan suuria matkoja maan ympäri, huomasi pian miten onnellisen vaalin hän oli tehnyt ottaessaan Nisselin palvelukseensa, ja sen tähden hän jokaisessa sopivassa tilaisuudessa kysyi hänen neuvoaan.

Perämiehen vaikutusta sai myöskin kiittää siitä, että Nerenberg noin kaksi vuotta aikaisemmin oli saanut asianomaisilta valloilta luvan lähteä ajamaan takaa kiinalaisia meri- ja jokirosvoja. Pian »Atlantik» oli ryövärien kauhistus, ja jo muutaman vuoden kuluttua vallitsi sekä Itä-Aasian rannoilla että suurempien jokien suilla jonkinlainen turvallisuus. Neljä 5—7 senttimetrin pikatykkiä, jotka silloin oli hankittu, samalla kuin muutkin riittävät sotavarustukset, olivat siitä lähtien aina paikoillaan.

Nissel valvoi liikuttavalla huolellisuudella, että nämä »tulikidat», kuten hän niitä kutsui, kimalsivat aina kirkkaina ja puhtaina. Erikoisrakkaus kanuuniin onkin ennen meriväessä palvelleilla ihmisillä aivan lihassa ja veressä, etenkin milloin he, kuten Nissel, itse ovat olleet niiden ohjaajina.

Molempain laivain välinen matka oli lyhentymistään lyhentynyt, niin että vähitellen saattoi selvästi erottaa koko »Hain» rungon, ja jonkun ajan kuluttua molemmat laivat jo olivat merkinantomatkan päässä.

Shetterman antoi nyt hinata etumastonhuippuun pohjoisamerikkalaisen tähtilipun. Sitä paitsi keulapurjeen raakapuun oikeanpuoliseen nokkaan seuraavan merkin:

»Satamatarkastaja Shetterman käskää teitä Pohjois-Amerikan presidentin nimessä heti laskemaan laivan hankapurjeille!»

Vastaukseksi »Hai» kohotti ainoastaan muutamia kevyitä purjeita, ja itse asiassa näytti siltä, kuin välimatka »Atlantikista» vähitellen suurenemistaan suurenisi.

»Hohoi, pedot!» huusi kreivi raivoissaan. »Sellaista vetoa emme ole lyöneet! Odottakaapas, odottakaapas! Perämies, antakaapa joukkioille oikein selvä viittaus taklausten keskelle, mutta ei mitään täysin murskaavaa. Väli noin 6,800 metriä!»

»Väärin!» murisi Nissel itseksensä. »Tarkoin 6,500 metriä.»

»No, antakaa tulla!»

Pitkä, kapea tulisäde, jota seurasi terävä laukaus, sinkosi kanuunan suusta, ja hetkisen kuluttua näkyi, miten muutamat köydenpääät olivat katkenneet ja kiertyneet sinne tänne.

Ainoa seuraus tästäkin viittauksesta oli, että ryöväri-laiva jatkoi vain entistä suuntaansa.

»Perämies Nissell» huusi Nerenberg kirsikanpunaisena kiukusta. »Alkakaapa nyt täydellä todella. — Määräysten mukaan luonnollisesti.»

Nisselin ahavoittuneille kasvoille levisi hilpeä, tyytyväinen hymy.

Nyt merirosvo, olkaa varuillanne, kun tottunut tykkimies ampuu.

Äskettäin hilpeä katse, joka kertoi melkein pä pelkkää viattomuutta, tuli kylmäksi, jäiseksi, ja kasvot olivat kuin kivettyneet.

Pieni oikean käden nykäisy, ja uudelleen lähetti keulakanuuna panoksensa »Hai» laivaa kohti. Sillä kertaa kranaatti ei pirstannut mitään köysiä, vaan perämasto naksautti ritisten poikki, horjahti muutamia kertoja puoleen ja toiseen kaatuen lopullisesti taaksepäin.

Kolmas laukaus jyrysi merellä. Silloin muutamia prammitangon pirstaleita sinkoili ilmassa, ja se itse kaatui tuulen suuntaan jääden riippumaan märssytankoon.

Tuskin oli kulunut kymmentä minuuttia, kun tuli välähti »Atlantikin» keulankyljeltä neljännen kerran, ja »Hain» etuprammitanko katkesi aivan tukikohtansa yläpuolelta. Se kaatui myöskin tuulen puolelle, mutta ei jäänyt riippumaan taklaukseen, vaan kaatui puolittain keulapurjeelle, jonka prammiraakapuu osittain repi kappaleiksi.

Luonnollisesti nämä vaikeat vammat, jotka »Hai» sai taklaukseensa, melko lailla vähensivät sen nopeutta, ja sen tähden molempien alusten välinen matka lyheni lyhenemistään, niin että se enää tuskin oli neljätuhatta metriä.

»Perämies Nissell» käski Nerenberg uudelleen. »Antakaa nyt pedoille lopputervehdys, koska he eivät vielä käännä!»

»Hyvä, herra kapteeni! No, sillä tavalla, miekkoset!» hymähti Nissell myrtyneenä. »Teidän pitäisi niellä merivettä, kunnes halkeatte! — Kaksi miestä valmiiksi!»

Sill' aikaa merimiehet olivat jälleen ladanneet molemmat keulakanuunat. Nissell tarttui vetohihnaan ja valmistautui juuri laukaisemaan, mutta samalla »Hain» peräosassa tykkiäukot aukenivat, ja kolme laukausta pamahti yht'äkkiä raskaista laivakanuunista.

Ulvoen, haljeten, kaikki edellään tuhoten laukaukset iskivät laivan keulakattoon ja etukanteen.

Tuskin oli ehditty tointua tästä odottamattomasta hyökkäyksestä, kun »Hai» kääntyi jonkun verran oikealle, ja toistamiseen sinkautti leveältä puoleltaan Nerenbergin laivan peräosaan kolme raskasta kranaattia. Ja sitten ryöväri-laiva käänsi vasemman puolensa, ja jälleen kranaatti rätisten ja räjähtäen iski »Atlantikiin».

Vihollisten laukausten vaikutus suhteellisesti lyhyen matkan päästä oli kauhistava. Lukuunottamatta laivan ja taklauksen saamia melkoisia vaurioita palasi kaksi merimiestä pahoin haavoittuneina etukannelta, ja perämies Nissel nojautui, syvä haava oikeassa sääressä, laivan laiteeseen. Kranaatinpirstale oli repinyt Shettermanilta koko oikean takinhihan ja vienyt mukanaan Nerenbergin hatun.

Laivan kansi oli kauhean näköinen. Kaikkialla palasia ja pirstaleita, repaleisia köydenpätkiä ja haljenneita lankkuja.

Kaikkein pahinta oli kuitenkin, että keulakanuunat olivat tulleet aivan käyttökelvottomiksi, toiset taasen olivat liian kaukana perässä voidakseen suunnata tulikitansa vihollista vastaan.

Tässä verisessä sekamelskassa Nerenberg kuitenkin säilytti kylmäverisyytensä. Hän pisti lyhyellä tempauksella hattunsa, jonka eräs merimies oli jälleen hänelle ojentanut, niskaansa, ja sylkäisi.

»Tuli ja leimaus, sillä tavalla ette kuitenkaan pääse kynsistäni! Minä pehmitän teidät muitta mutkitta, jolleivät minun kanuunani enää kelpaale!»

»Täydellä höyryllä!» käski hän puhetorvesta lastihuoneeseen.

Nuolen nopeudella »Atlantik» syöksyi »Hain» jälkeen. Mutta kreivin jahti oli tuskin kulkenut kymmentäkään metriä, kun sen perä monta kertaa vavahti kauheista, toisiaan nopeasti seuraavista sysäyksistä. Sitteen kone kokonaan pysähtyi.

Kaikki katselivat hämmästyneinä ympärilleen. Nerenberg kiiruhti konepuhelimeen ottaakseen asiasta selvän. Mutta silloin jo insinööri tuli komentosillalle.

»Herra kreivi», hän ilmoitti, »minun täytyi pysähdyttää, koska potkurin toinen siipi on mennyt poikki tahi siihen on osunut ajelehtiva, irtamuttu taklauksen osale!»

»Tuhat tulimmaista! Tämä on oikea kovan onnen päivä! Mitäs nyt?»

Insinööri kohautti olkapäitään.

»Parasta olisi, että heti paikalla kääntyisimme takaisin New Yorkiin. Tällä tavalla emme kuitenkaan voi jatkaa matkaa.»

»New Yorkiin takaisin?! Emme koskaan! Minä en tarvitse ollenkaan höyryä, insinööri. Minä purjehdin. Purjehdin nopeasti voidaksemme pysyä noiden miesten vanavedessä. Hitto viekoon! Olisinpa tosiaankin viheliäinen kapteeni, jos minun täytyisi luottaa moiseen kahvimyllyyn! — Nostakaa heti purjeet ylös», jatkoi hän, »mutta heti, jotta pääsisimme parempaa vauhtia!»

»Hyvä on, herra kapteeni!»

Shetterman astui Nerenbergin luo.

»Herra kreivi», sanoi hän murheellisena, »nyt joukkue pääsee kuitenkin käsistämme! Katsokaapa vaan miten paljon he ovat edellä!»

»Tässä tuokiossa en mahda sille mitään», sanoi Nerenberg suuttuneena, »mutta puolisen tunnin kuluttua taklaus on jälleen selvä, ja sitten minä toivon pääsevämme merirosvoja siksi lähelle, että tiedän, mihin he tahtovat lymytä. Voidaksemme heitä taaskin seurata saa ryöväri-laiva olla noin viisitoista meripeninkulmaa edellä.»

»Mutta yöllä ette kuitenkaan voi nähdä.»

»Ohoo, meillä on suurenmoinen valonheittäjä laivassa. — Mutta salilikaa minun ensin pitää huoli siitä, että taklaukseni on selvä!»

Odottamatta Shettermanin vastausta kreivi läksi komennussillalta ja auttoi kuumeentapaisella innolla varustusten kuntoonlaittamista.

Juuri kun »Atlantik» jälleen oli lähtövalmis, ja kaikki purjeet saatettiin nostaa pystyyn, katosi »Hai» yhä yltyvään pimeyteen. Molempien laivain väliä oli nyt suunnilleen kaksitoista meripeninkulmaa.

Silloin pitkä satumainen valokeila välähti »Atlantikin» etumaston huipusta yli vesien, kohtasi »Hain» peräosaa ja jäi siihen, kunnes kelmeän aamun koitto karkoitti pimeyden.

Ja sama temppu toistui seuraavinakin öinä. Tosin ryövärit koettivat kaikin mahdollisin keinoin päästä näkymättömiin, mutta »Atlantikilla» tähysteli viisikymmentä silmää, ja pakenevien kaikki salakavalat vehkeilyt jäivät tuloksettomiksi.

KOLMAS LUKU.

Kauhujen loppu.

Neljäkymmentäviisi päivää oli jo kulunut, ja yhä ajettiin ryövärilau-maa takaa. Asiantuntemuksella ja aivan ihmeteltävällä merimiestaidolla olivat ryövärit ymmärtäneet pysyä toisesta laivasta sillä etäisyydellä, jonka olivat saavuttaneet. Niinpä »Atlantik» oli risteillyt halki Atlantin valtameren ja oli jo viikkoja sitten saapunut Intian merelle, Crozet-saar-ten pohjoispuolelle.

Sillä aikaa oli »Atlantikissa» koetettu kaikin mahdollisin keinoin kor-jata taistelussa syntyneet vauriot sekä korjaamalla molemmat keulaka-nuunat, liittämällä niihin varaosia, saattaa ne jälleen ampumakuntoisiksi. Ennen kaikkea Nerenberg piti huolen siitä, että haavoitetut saivat erit-täin hyvän hoidon. Nisselin ja molempain merimiesten vammat eivät osoittautuneet niin vaarallisiksi kuin alussa olisi saattanut olettaa. Niinpä haavoittuneet olivat vähitellen parantuneet, ja kreivin suureksi iloksi huomattiin, että hänen lastoittamansa Nisselin sääri parani erin-omaisesti.

Ryöväri-laivassa oli myöskin koetettu korvata vaurioita, mutta en-siksikään siellä ei ollut apuneuvoja eikä tarpeita ja vammat lisäksi oli-vat siksi suuret, ettei niitä laivan liikkeellä ollessa saattanut parantaa.

Eräänä päivänä, vähän kahdentoista jälkeen, kun kapteeni Neren-berg juuri oli laskenut kaluston, hymähti hän lyhyesti.

»Mitäs nyt, herra kreivi?» kysyi Shetterman, joka seisoi hänen vie-ressään, mielenkiinnolla.

»Nuo konnat ovat oikein konstinsa oppineet! Nyt, kuljettuaan Cro-zetsin ohi, he kääntyvät etelään Kerguelen-saarelle päin.

»Entä sitten! Me seuraamme tietysti!»

»Toistaiseksi kyllä, mutta kuulkaapa, old man kulta, Kerguelenin lä-histöllä, kuten yleensäkin sillä leveysasteella, vallitsee melkein aina sakea usva — usva, jota mitkään valonheittäjät eivät läpäise, eivät ainakaan siten, että laivaa saattaisi pitää silmällä monien meripeninkulmain päästä.»

»Kirotat konnat!»

»Ja sitä paitsi lounaassa on hyvin usein rajusäitä. Kaiken sen joukkio ehdottomasti tietää ja toivoo joka tapauksessa pääsevänsä karkuun näissä ilmastosuhteissa.»

»Niin, mutta taivaan nimessä, miten muserramme näiden konnien ilkeyden?» huusi Shetterman perin nolona.

»Meidän on odotettava! Enempää en voi nyt vastata.»

Nerenbergin pelko toteutui. Jo Kerguelenin pohjoispuolella alkoi rajuilma, niin että »Atlantik» aallokossa voihki ja vapisi kuin kidutettu eläin. Kahden viikon kuluttua ilmaantui ennustettu taaja läpinäkymätön sumu, joka sulki näköalan jo aivan lyhyeltäkin matkalta.

Monta päivää oli »Hai» jo ollut kokonaan kadoksissa, ja Nerenberg ja Nissel olivat kadottaneet kaiken toivonsa päästä päämääräänsä, nim. saada rosvot tuhotuiksi. Jatkuva rajumyrsky nosti meren kuohuihin uhaten tuhota tieltään kaiken, jonka vuoksi kreivin ja muiden meriupseerien täytyi käyttää sen torjumiseksi kaikki voimansa ja valppautensa.

Miten usein miehet mennessään iltaisin kahdeksan aikana levolle näkivätkin kapteenin seisovan sillalla, ja kun he jälleen kahdentoista aikana yöllä tulivat kannelle, seisoi johtaja vieläkin siinä. Olipa hän siinä silloinkin, kun he aamulla neljän aikana menivät nukkumaan, ja kun miehistö oli jo toisen kerran levännyt, seisoi kreivi Nerenberg yhä edelleen kannella jäisen lumimyrskyn soidessa ja mylvivän meren ympärillä pauhatessa.

Ei ole ainoatakaan ammattia, joka niin selvästi ja niin syvästi kuin merimiehen toisi silmien eteen jumalallisen kaikkivallan, luonnon mahtavuuden ja ihmisen mitättömyyden. Tosin metsämies muistaa sen myrskyn kohistessa puitten latvoissa, ja maamies tuntee sydämessään syvää kiitollisuutta luodessaan katseensa lainehtiviin, runsasta satoa lupaaaviin viljavainioihin. Molemmat näkevät kuitenkin elämän, uhkuvan elämän voimassaan ja kukoistavassa täyteläisyydessään, ja kaivosmies, joka monta sataa metriä maan alla harjoittaa vaivalloista ammattiaan, näkee edessään yksinomaan kuoleman, irvistävän kuoleman. Mutta kun merimies pimeässä yössä liittää halki laineiden, yllään tähtikirkas taivas, totuus ja valo, ympärillään ja allaan pimeys, kuolema, meri, jonka laineet jyristen iskevät laivan palkkeihin, maidonvalkeana vaahtona kiitääkseen kohisten sen laitoja pitkin, silloin hän, ihminen — elämä, on molempien, pimeyden ja valon välillä. Valosta niin kaukana, niin äärettömän kaukana, kuolemaa ja pimeyttä sitä vastoin niin lähellä, niin kamottavan lähellä, ainoastaan ohuiden, hauraiden lautojen erottamana!

Sen näytti tuntevan yksinäinen mies, joka sinä yönä seisoi »Atlantikin» komentosillalla. Ympärillään jyristävät, saalista himoitsevat aaltovuoret, joiden vaahto loisti yön pimeydestä kuin leijonan hulmuava harja, ja raivoten mylvivä myrsky.

Tätä ankaraa rajusäätä seurasi tyven, jolloin usva näytti vieläkin taajenevan, ja raskaasti keinuen »Atlantik» ajoi korkeassa mainingissa edelleen. —

Eräänä aamuna juuri päivän sarastaessa huomasivat vartijat, että yöllä oltiin ajautettu levien muodostamaan ruohosaareen. Ylt' ympäri laivaa, niin pitkälle kuin silmä kantoi, ulottui valtavan vesikasvien peittämä lakeus. Se ei ollut minään ohuena kerrostumana, vaan melkein käsivarren paksuiset varret suikeine, ruskeine lehtineen¹ ja suurine, kurkkumaisine hedelmineen uivat sinne tänne metrinpaksuisina, sitkeinä, vanuttuneina kerroksina. Hitaasti, mahtavina käärmekiemuroina se nousi ja laski ja näytti kietovan »Atlantik» paran tuhansin käsivarsin. Raskaana laiva jyskytti tässä vihreänruskeassa nevassa.

Hetkisen kuluttua ei enää neljäkään miestä kyennyt kääntämään perärintä. Kuin kiinni juurtuneena ratas pysyi kohdallaan eikä ainoankaan puolan väliä kääntynyt oikeaan eikä vasempaan. Siten laiva oli kokonaan ruohosaaren vallassa ja ajelehti sen keralla edelleen.

Silloin usva äkkiä hälveni, ja melkein yht'aikaa Nerenberg ja Nissel kirkkaisivat hämmästyksestä ja — kauhusta. Vasemmalla, kylki heihin päin, ei tuhannenkaan metrin päässä, kohosi näet jäätikön peittämä kallionseinämä korkealle taivasta kohti. Niin laajalle kuin silmä kantoi, näkyi sen juurella lumivalkoinen kuohuva aallokko. Jättiläismäisellä voimalla, tiikerimäisin hyppäyksin ajautui valtava vesivyöry vasten sinivälkkyistä lumi-iljankoa, ja vihdoin, siihen pirstautuen, jäätikönhalkeamia ja kalliononkaloja myöten smaragdille hohtavina sadepuroina jälleen syöksyi mereen. Tähän julmaan, kuohuvaan hiidenkattilaan uhkasivat hyökylaineet tosin hitaasti, mutta auttamattomasti ajaa »Atlantikin».

Mutta jonkin verran oikeaan »Atlantikista», tuskin tuhannenkaan metrin päässä, ajelehti myöskin »Hai» ruhostossa, sekin yhtä liikkumaton kuin »Atlantik». Vasemmalla taas, ei kahdenkaan meripeninkulman päässä, tuijottivat taivasta kohti valtavat kalliot, jotka olivat ylhäältä alas asti jäätikön peitossa. Ja hitaasti, mutta yhtämittaa molemmat laivat ajautuivat pauhaavia kuohuja kohti. Ainoastaan hetkisen Nerenberg näytti epäröivän, mutta sitten hän nojautui komennussillan käsipuiden ylitse ja huusi kannella olevalle Nisselille: »Perämies — voitko taas ampua laukauksen?»

¹ Kun tämän kirjan tekijä 1874 „Arcona“ fregatilla retkeili näillä seuduilla, nostettiin laivaan tällaista vartta 300 metrin pituudelta; sitten se katkesi.

»Voin kyllä, herra kapteeni! — Olen jo nähnyt missä ollaan.»

»No sitten eteenpäin!»

»Mutta herra kreivi», huomautti Shetterman, »oletteko huomannut, että olemme mitä kauheimmassa hengenvaarassa?»

»Se ei tapahdu ensi kertaa, old man. Sellaista ylellisyyttä olen jo usein itselleni hankkinut.»

»Ja aiotte tässä kauheassa tilassa aloittaa tappelun?»

»Ensin nuo konnat ja sitten me, jos niin täytyy tapahtua. Kuulkaa, mr. Shetterman, juttu saa pian ratkaisunsa!» lisäsi Nerenberg hymyillen, ja siinä siunaamassa »Atlantikin» keulasta räjähti kanuunanlaukaus.

Nissel oli tällä kertaa ovelampi. Ensiksi hän pirstasi »Hain» kannen estääkseen ryöväreitä uudelleen rupeamasta puolustautumaan. Sitten lensi kranaatti toisensa perään taklaukseen, ja kymmenen minuutin kuluttua vihollisen laivasta oli tullut täydellinen hylky. Nissel oli keskeyttänyt hetkiseksi, koska ensiksi tarvittiin lisää ampumatarpeita.

»Perämies», huusi kreivi komennussillalta, »suunnatkaa perään oikealle puolelle, siellä on tavallisesti ruutikamarili!»

»Sepä oiva ajatus!» huusi Nissel säkenöivin silmin. »Tahdon ainakin koettaa!»

Jälleen kranaatit iskivät ryöväri-laivan runkoon, joka aivan ryhdittömänä ja raskaana keinui aalloissa sinne tänne. Ainoatakaan ihmistä ei näkynyt kannella, kaikki olivat paenneet etukannen puolelle, jossa oli vähempi vaara joutua »Atlantikin» kranaattien pirstottavaksi. Silloin — vihdoinkin, puolisen tunnin kuluttua, suhahti jättiläismäinen tulisäde, ympärillä valtavat, valkoiset savupilvet, jyristen ja rätisten »Hain» rungosta. Sama näky uudistui kahdesti, kolmesti, sitten laiva nousi melkein pystysuoraan ylös ja vaipui samassa asennossa meren synkästi pauhaavaan syvyyteen.

»Hain» joutuessa perikatoon tuli Nisselin kasvoille hiljaisen tyytyväisyyden ilme. »Sillä tavalla, konnat, sen saitte minulta! Ampuminen näkyy vieläkin luonnistuvan», murisi hän. Sitten hän vetäytyi välikannelle, johon hervotonna lyyhistyi kokoon.

Kreivi Nerenberg ei ollut ampumisen kestäessä ollenkaan kiinnittänyt huomiotaan »Haihin», vaan terävästi tähystänyt kallion yläreunaa, ikäänkuin olisi sieltä odottanut jotakin. »Atlantik» oli sillä välin lähene mistään lähennyt maata, ja jo saattoi aivan tarkoin erottaa kauheat kallionkuilut, joihin meri tyrskynsä viskoi. Huolestunein katsein miehistö tarkkasi kapteeniaan. Hänhän yksin saattoi pelastaa, jos yleensä mitään

pelastusta enää oli odotettavissa tässä pauhaavan ja mylvivän myrskyn kidassa. Äkkiä Nerenbergin kasvoissa välähti kuin salaman loisto: »Vasemman puolen käännös! Oikean puolen vastakäännös!» jyrisi hän kan-
nen toiselta puolen. »Täysikäännös!»

Nuolen nopeudella raakapuut suhahtaen kääntyivät. Ihmetellen väki katseli, miksi kapteeni oli antanut sellaisen käskyn. Kreivi oli kyllä huomannut sen, ja hieno, sukkela hymy leikki hänen huulillaan. Yht'äkkiä prammipurje ja etupurje alkoivat hiljaa, hyvin hiljaa lepattaa, tuossa tuokiossa ne jo kuitenkin pullistuivat, heti sen jälkeen tuli märssypurjeen vuoro, ja »Atlantik» pääsi todellakin liikkumaan. Neljä tahi viisi miestä oli peräsimen kimpussa — naristen, ähkyen, millimetrittäin se taipui, ja vähemmän kuin kahdensadan metrin päässä »Atlantik» purjehti väistäen melkein varmaa tuhoa, kallioiden ohi, joiden juurella kuolema jo oli ojentanut luisia käsivarsiaan, sillä pelastava tuuli rupesi nyt vuorenhuipulta puhaltamaan. Kun oli päästy varmalle kulkuväylälle, syleili Shetterman kreiviä valtavasti liikutettuna: »Rakas, paras kreivi», sanoi hän sydämellisesti, »Pohjois-Amerikka ei voi koskaan palkita teille sitä, mitä juuri olette tehnyt. Te olette tuhonnut maan kauhean vitsauksen.»

»Säästäkää kiitoksenne, mister Shetterman», vastasi kreivi vakavana. »Ihmiskunta oli vapautettava tästä ryövärijoukosta; ja sen vuoksi tein ainoastaan velvollisuuteni, joka ei ansaitse mitään kiitosta.»

»Nyt saatamme niinmuodoin palata hyvällä omallatunnolla New-Yorkiin, eikö totta?»

»Emme heti, ensiksi tahdon täällä Kerguelenissa — se on näet tuon kallioisen saaren nimi — käydä pienessä, niin sanotussa Christmas-bayn satamassa, laittaakseni laivani jonkinmoiseen kuntoon. Myönnättehän, että 'Atlantik' on kauhealla matkallaan saanut pahoja, sangen pahoja vaurioita. Se ei olekaan varsinaisesti rakennettu retkeilyjä varten sellaisilla vesillä kuin nämä eteläisen napaseudun ovat.»

»Herra kreivi», puuttui Weeler puheeseen, »joka tapauksessa jähkinne on teidän oivallisella johdollanne suurenmoisesti kunnostautunut. Ikävä vain, ettemme ole voineet pelastaa 'Orioniamme' ja kovan koh-
talon alaiseksi joutunutta miehistöämme.»

»Ikävä kyllä, ikävä kyllä», lisäsi Shetterman. — »No, ainakin rosvot ovat saaneet ankan rangaistuksen, ovathan he saaneet hengellään mak-
saa kammottavan työnsä. Se lohduttakoon meitä jonkun verran.»

Kreivi Nerenberg antoi nyt suunnata laivan mainittuun lahteen päin.

Jo muutamien tuntien kuluttua sukelsi esiin Christmasbayhin tullessa sille ominainen vasemmalla, aivan meren rannalla kohoava tasainen kallio, jonka meren puoleisessa kyljessä on portin muotoinen aukko. Melkein sadan metrin korkeudelle kohoaa tämä valtava portti, ikäänkuin kutsuisi turviinsa saapuvat laivat.

Pian sen jälkeen ankkuri raaputti syvän poukaman pohjaa, jota ympäröivät korkeat, osittain jäätiköiden peittämät kalliot. Siellä missä kalliot olivat vapaat lumesta ja jäästä, näkyi omituinen harmaanvihreä väri, josta saattoi päättää, että siellä kukoistivat etelänavan ilmastolle ominaiset kasvit. Ne olivat melkein kokonaan tummanvihreitä, turpeita lehtiä, joita sinne useasti ankkuriin laskevat valaanpyydystäjät käyttävät erinomaisella menestyksellä lääkkeenä keripukkia vastaan. Keripukki on merimiesten keskuudessa ilmenevä tauti, joka syntyy suolatun lihan pitkällisestä käyttämisestä. Ihmisen veri — kuten on tapana sanoa — rupeaa »mätänemään». Sen aiheuttamat kuolemantapaukset eivät myöskään ole harvinaisia. Tuoreet kasvikset y. m. s. ovat oivallisia parannuskeinoja sitä vastaan.

Tämä seikka oli myöskin syynä siihen, että kreivi Nerenberg saapui Christmasbayhin. Hän tiesi kyllä entiseltä merimatkaltaan, miten oivalinen vaikutus näillä lehdillä oli. Joskaan keripukkia ei ollut puhjennut hänen laivassaan, niin sellaista tapausta saattoi kuitenkin pitää varsin mahdollisena. Olihan »Atlantik» jo ollut yli kuusi viikkoa merillä, ja miehistön luonnollisesti täytyi käyttää ravinnokseen suolattuja ruokavaroja. Nerenberg piti siis välttämättömänä estää tämän kauhean taudin puhkeamista. Joskin sairastunut saattaa voittaa tämän merimiesten vitsauksen, niin hän kuitenkin saattaa vuosikausia kärsiä sen seurauksista.

Heti kun laiva oli varmasti ankkurissa, lasketutti kreivi kutterin vesille ja nousi Shettermanin ja Weelerin seuraamana kuusi merimiestä mukanaan maihin, tuodakseen »Atlantikiin» kuormallisen näitä vihanneksia.

Veneen lähestyessä maata rupesi kuulumaan omituista kohinaa, kalisevaa ja pärisevää melua. Lähemmäksi saavuttaessa huomattiin, että tämän melun tuottivat tuhannet ja yhä uudet tuhannet pingviinit, jotka ylhäältä alas peittivät rantakalliot. — Pingviinit ovat hanhen suuruisia vesilintuja, jotka osaavat ainoastaan uida ja hitaasti kävellä. Siipien asemesta niillä on ainoastaan evät, pyrstö on lyhyt, uimajalat voimakkaasti kehittyneet. Liikkuessaan ne aina ovat pystyssä asennossa. Niiden

kotipaikka on eteläinen napaseutu. Väri on ylhäältä ruskea, rinta valkoinen. Kuningaspingviinillä on vielä päässä leveä, keltainen juomu. Kaikki pingviinit ovat erinomaisia uimareita.

»Hyvässä onnessa voimme mahdollisesti vielä saada käyttökelpoisia munia», nauroi Nerenberg. »Pingviineillä on juuri munimis- ja hautomis-aika.»

»Niistäpä saisimmekin oivallista ruoanvaihdetta», nauroi Weeler.

»Mutta varovaisuus on ehdottomasti tarpeellinen», sanoi kreivi, »sillä haudottu pingviininmuna ei ole parempi kuin samanlainen kananmunakaan».

»Eipä suinkaan, herra kreivi», virkkoi Shetterman hymyillen. »No, koettakaamme tarkoin jokaista munaa, uiko se vai ei.¹ Edellyttäen, että me ylipäänsä löydämme niitä.» — —

Veneen saapuessa rantaan ympäröi sen äkkiä suurten ja pienten lintujen sankka parvi. Suuria, valtavia merikotkia, kömpelöitä merikorppeja, mutta pääasiassa upeita, mustan ja valkean kirjavia kapinkyyhkyisiä sekä ihmeen ihania, harmaa- ja valkeajuovaisia, siroja, nopeita meripääskysiä lepatteli veneessä-olijoiden ympärillä. Monasti lensi lintuja niin alhaalla heidän päänsä yläpuolella, että aivan hyvin saattoi tuntea räpyttelevien siipien tuottaman tuulahduksen. Kun muuan merikotka kuitenkin koetti tarttua Weelerin hattuun, josta perämies kaikeksi onneksi oli ottanut pois myrskyhihnan, kohotti Nerenberg pyssyinsä ja ampui uhkarohkean tunkeilijan.

Mutta tuskin laukaus oli kajahtanut veden yli, kun maalta kuului villi, kauhea kirkuna. Taajana pilvenä oli näet kallioilta kohonnut lintuja jos jonkinlaisia, jotka nyt rääkyen ja kirkuen ilmassa liihoittelivat. Tuskin neljännestuntia oli kulunut, kun tämä lintuparven kiihtymys jo taukosi, useimmat niistä näet laskeutuivat jälleen kallioille.

Päästyään rantaan täytyi merimiesten ehdottomasti huudahtaa hämmästyksestä kaiken sen johdosta, mitä heidän silmiensä eteen aukeni.

Jokainen pengermä, jokainen pieninkin kieleke laakeilla, viitisenkymmentä metriä korkeilla rantakallioilla oli ylhäältä alas asti täynnä pingviinien pesiä. Kaikkialla, mihin katse vaan kääntyi, osui silmiin vanhoja ja nuoria lintuja, jotka kaikki seisoivat pystyssä, siten kääntäen valkoisen rintansa vettä kohti. Kauempaa katsoen näytti siltä, kuin vuorenrinteet olisivat lumen peitossa.

¹ Pilaantumaton muna pysyy veden pinnalla, pilaantunut vajoo pohjaan.

Korvia huumaaava rääkynä kaikui tulijoita vastaan. Lähimmistä pesistä tuli käydä vaaputellen pingviinejä, lukuisten poikastensa seuraamina, tervehtien vieraita pahasti rääkyen.

Mutta kun eläimet alkoivat tulla liian tunkeileviksi, monet esim. nokkivat suorastaan vaatekappaleita tahi käsiä, peloittelivat paikoille kutsutut merimiehet niitä kauemmaksi.

Etempänä huomattiin pian suuret määrät noita turpeita kasveja, jotka suojelevat keripukkia vastaan.

Kreivi Nerenberg antoi sen vuoksi miestensä tehtäväksi poimia niitä mahdollisimman paljon ja kantaa veneeseen. Mutta hän itse nousi Weelerin ja Shettermanin keralla loivaa rinnettä, joka vei saaren ylängölle.

Seurue tarvitsi runsaan puolisen tuntia, ennenkuin se yli kiviröykkiöiden kavuttuaan vihdoinkin oli päässyt kallion yläreunalle ja samalla siitä alkavalle lakeudelle. Heidän kasvojensa eteen aukeni laaja jääaavikko. Ainoastaan siellä täällä kohosi yksinäisiä jättiläismäisiä kalliionlohkareita valkoisesta, omituisesti hohtavasta, kimaltelevasta tasan-gosta. Kauempana, ehkä runsaan kolmen englannin peninkulman päässä, kohosi melkein jyrkästi taivasta kohti leveä, valtava pyramiidi.

»Kääntykäämme tuonne», sanoi Nerenberg viitaten pyramiidiin. »Kallion lähellä on näet ihmeellinen järvi, joka teidän on ehdottomasti nähtävä. Toivon sitä paitsi, että sen rannalla voi ampuu metsäkanoja. Saammehan sitten pöytäämme ainakin hieman tuoretta lihaa.»

»Alistumme kaikki johtoonne, herra kreivi», vastasi Shetterman. »Onko jo pitkä aika siitä, kun olitte tällä saarella?»

»Runsaasti kaksikymmentä vuotta, sir. Pyydän kuitenkin kiiruhtamaan matkaa, jotta olisimme taas ennen pimeän joutumista 'Atlantilla', sillä yö tulee täällä hyvin äkkiä.»

Tunnin kuluttua miehet olivat aivan lähellä pyramiidikalliota, ja tultuaan seuraavan kalliionlohkareen takaa seisoiivat he äkkiä pienen, syvänsinisen järven rannalla. Aivan liikkumattomana kuin kiilloitettu teräs, niin sileänä ja kirkkaana, niin salaperäisenä ja läpitunkemattomana kuin koko ympärillä oleva jäykkä luonto, levisi tuskin kahden auranalan suuruinen vesilakeus.

Kaikki puhelu taukosi vaistomaisesti. Omituisin tuntein jokainen vain katseli vettä, joka kuin valtava, läpitunkeva silmä tuijotti vierasta.

»No, hyvät herrat?» kysyi kreivi. »Mitä pidätte tästä pienestä järvestä?»

»Sillä on erikoinen tenhovoimansa», vastasi Weeler, »mutta syytä siihen en tiedä».

»Niin minustakin, herra kreivi», liittyi Shetterman puheeseen. »Tästä järvestä henkii jotakin pyhää ja kuitenkin niin peloittavaa. — Miksi se samalla vaikuttaa niin sydäntäahdistavasti», lisäsi hän kohauttaen hartioitaan, »sitä en voi selittää».

»Niin, hyvät herrat», sanoi kreivi Nerenberg hymyillen, »minulle on käynyt juuri samalla tavalla, ja käynee samoin jokaiselle ihmiselle, jonka kohtalo heittää tänne, ja jonka silmät sattuvat tähän vedenkalvoon. No niin, koettakaammepa sitten ampua jotakin. Kun kuljemme edelleen pitkin rantaa, tapaamme varmaankin metsäkanaparven, sillä pyramiidikallio, jonka luona näillä eläimillä on pesimis- ja hautomispaijansa, on aivan lähellä.»

Varsin pian kaikki kolme pääsivätkin vauhtiin. Mutta haavoittuneet metsäkanat lepattivat vielä jonkun matkaa ja katosivat vihdoinkin kallion länsipuolelle. Weeler, joka seisoi etumaisena, saapui ensiksi kallion luo.

Tuskin hän oli ehtinyt edelle, kun jo jälleen kauhusta kavahti taaksepäin tuijottaen noin sadan metrin päässä seisovaan mieheen.

»Taivas siunatkoon!» huusi hän vapisevin huulin, »kapteeni Hasting! Tekö se olette vaiko teidän haamunnet!»

Myöskin niin odottamatta ilmestynyt vieras, jota puhuteltiin nimellä »Hasting», säpsähti kauhusta ja hämmästyksestä. Mutta molempinpuolinen hämmästyksesi kesti ainoastaan muutamia sekunteja, sitten molemmat miehet hyökkäsivät toisiaan kohti, sulkeakseen riemun huumaamina toisensa syliinsä.

Sillä välin myöskin kreivi Nerenberg ja Shetterman olivat saapuneet paikalle ja katselivat hämmästyneinä molempien käytöstä.

»Herra kreivi», huusi Weeler riemuitten, »tässä on 'Orionin' kapteeni Hasting».

»Mahdotonta!»

»Ja kuitenkin totta, sir», sanoi Hasting, jo vanhanpuoleinen herra, jolla oli jäntevä vartalo ja oikeat yankeen-kasvot.

»Kertokaa, kapteeni, kertokaa!» huusivat kreivi Nerenberg ja Shetterman yht'aikaa. »Tämä kaikkihan jo lähentelee aivan ihmeen rajoja.»

»No hyvä!» vastasi kapteeni levollisena, »asia on muutamien sanojen selvitetty, sillä nähdessäni teidän luonanne ensimmäisen perämieheni, mister Weelerin, tiedän, että teille on kerrottu, miten merirosvoiseurue ryösti meidän laivamme. No niin! Toissa päivänä meidän jahtimme tuotiin tänne, meidät laskettiin maihin varustettuina hieman ruokavaroilla ja polttoaineilla. Meille annettiin lisäksi kaksi villapeittoa, hieman ampumai-

neita kahteen vanhaan pyssyyn, ja sitten hylkiöt läksivät kauniilla 'Orionillamme' jälleen merille! Näin ovat asiat siihen asti, kun herra Weeler, pelastavan enkelin tavoin, ilmestyi tänne jääaavikolle.»

»Jumalan kiitos, taivaan kiitos, että olemme löytäneet teidät! Kauan ette kuitenkaan olisi voineet elää näissä ilmastosuhteissa!» huudahti kreivi Nerenberg.

»Todellakin, sir! Niin, sehän onkin ollut konnien tarkoitus. Koska he kuitenkin kammosivat suoranaista murhantekoa, jättivät he meidät tänne vähitellen kuolemaan. Heidänhän ei olisi tarvinnut nähdä, miten me hitaasti, toinen toisemme jälkeen, olisimme täällä nääntyneet nälkään ja paleltuneet. Hyvä, vanha Jumala elää vielä», jatkoi Hasting innokkaana. »Toivottavasti nämä heittiöt eivät välttä ansaittua rangaistustaan.»

»Useimmat ovat jo saaneet sen, kapteeni Hasting», sanoi kreivi Nerenberg vakavana. »Ja pakoon päässeet eivät myöskään voi välttää kohtaloaan. Missä jahtinne muu väki on?»

»Tuolla, pienessä kalliononkalossa. Olemme tänään käyttäneet loppuun viimeiset polttoneuvomme, ja haimme tuosta onkalosta, mikäli mahdollista, suojaa kylmältä.»

»No, sitten nopeasti sinne, jotta nuo ihmisparat pian pääsisivät surullisesta asemastaan. Tulkaa, hyvät herrat.»

Puolen tunnin kuluttua merirosvojen ryöstämän »Orionin» miehistö — siihen kuului, paitsi kapteenia ja toista perämiestä, vielä kuusi merimiestä ja neljä koneenkäyttäjää — Nerenbergin johdolla marssi rantaan ja pääsi sieltä veneessä »Atlantikiin».

Samalla kuin »Atlantikin» laivurit parhaansa mukaan huolehtivat miehistöstä, pidettiin kajuutassa Hastingista ja toisesta perämiehestä yhtä hyvää huolta.

»Mihinkähän suuntaan 'Orion' on mennyt?» kysyi kapteeni Nerenberg puhelun kestäessä. »Onko teillä kenties mitään arvelua, jonka nojalla voisimme menestyksellä ryhtyä takaa-ajoon?»

»Minä ehdottaisin», sanoi Shetterman, »että New-Yorkista niin sanoakseni sähkötettäisiin kaikkiin maailman satamiin, kaikkiin valtioihin, jotka saattavat tulla kysymykseen. Huomattaviin satamiin merirosvot eivät saata viedä 'Orionia', koska heidät silloin vangittaisiin. Sitä paitsi saattaa varmasti olettaa, että heittiöt itse olettavat viranomaisen ryhtyneen samanlaisiin laajoihin toimenpiteisiin.»

»Olen aivan samaa mieltä kuin tekin, hyvät herrat; minun vakaumukseni mukaan merirosvot ovat paenneet eteläsaariin, ottaisin ennen kaik-

kia laskelmiin Fidshi-saaret. Joka tapauksessa heidän on täytynyt lähteä purjehtimaan itään päin, sillä ankarassa aallokossa, jommoinkin tällä leveysasteella käy pitkällisessä lounaistuudessa, on vastaiseen suuntaan risteileminen mahdotonta; sitä paitsi sellaista ei muutoinkaan saata olettaa, koska tällä suunnalla olevissa harvoissa satamissa äskensaanpu-
nut jahti herättää huomiota, ja kapteeninhan tulee tehdä ilmoitus satamaviranomaisille.»

»Olen samaa mieltä kuin tekin, kapteeni Hasting», sanoi kreivi Nerenberg, joka keskustelun kestäessä oli innokkaasti tutkiskellut muutamia merikarttoja. »Jollemme tapaa varasjoukkoa Fidshi-saarilta, niin silloin risteilen koko meren halki. Me löydämme kyllä heidät.»

»Kun ei vaan laiva ennen sitä jossakin kaukaisessa maailman kolkassa olisi muuttanut rakennettaan ja taklaustaan sellaiseksi, ettei sitä enää voi tuntea», tuumi perämies Weeler.

»Sen varalle on kyllä hyvä keino», huudahti Shetterman, »me otamme muutta mutkitta kiinni jokaisen jahdin ja pidätämme miehistön. Meillä on siihen oikeus, sillä minä olen Pohjois-Amerikan edustaja.»

»Ja jotta te, mister Shetterman, voisitte oikein tarmokkaasti toimia, sitoudun minä tästä lähtien nostamaan amerikkalaisen lipun laivaani. Suostutteko siihen?»

»Sydämeni pohjasta, herra kreivi», huudahti amerikkalainen viranomaisen riemuiten.

»No sitten olemme yhtä mieltä. Aamulla varhain suuntaamme matkamme Austraaliaa kohti. Olisin kyllä kernaasti hieman korjannut laivaani, mutta aikaa ei ole ollenkaan hukattavissa, ja sen vuoksi — eteenpäin, edelleen merirosvojen ajoon!»

NELJÄS LUKU.

Jälleen löydetty.

Kolme viikkoa kesti, ennenkuin »Atlantik» saapui Melbourneen. Kun täällä kaikessa kiireessä oli hankittu tarpeelliset ruokavarat ja vesi, kysyi Shetterman sähköteitse Austraalian viranomaisilta, olivatko he saaneet mitään tietoja varastetun 'Orion' jahdin olinpaikasta. Kahdenkymmenen neljän tunnin kuluttua saikin Uudessa Seelannissa oleva Auklandin viranomaisen tiedon, että kertomuksista päättäen sellainen jahti oli saapunut

sinne ja mitä pikimmin otettuaan vettä ja ruokavaroja jatkanut matkaansa. Mikäli oli voitu päättää, oli jahti kulkenut koillista kohti. Alusta ei saattanut ottaa takavarikkoon, koska paperit olivat mitä parhaassa kunnossa.

»Kas niin!» huudahti Hasting kreivi Nerenbergin tuodessa tämän sanoman, »on käynyt, kuten olen edellyttänyt, konnat ovat pyrkineet eteläsaariin saadakseen siellä saaliinsa varmaan turvaan».

»No, sitten ryhdymme heti ajamaan heitä takaa», sanoi kreivi. »Kaikeksi onneksi on 'Atlantikin' kone täällä Melbournessa jälleen tehty käyttökelpoiseksi, niin ettei meidän tarvitse enää pelätä tyventä eikä myrskyä.»

Seuraavana aamuna, aivan päivän koittaessa, laiva läksi Sandridgesta, Melbournen ulkosatamasta.

Oli todellakin onni, että Nerenbergin laiva jälleen kykeni käyttämään konettansa, sillä tuskin oli ehditty ulapalle, kun tuuli jo melko lailla hiljensi tauoten vihdoin kokonaan.

»Sitä parempi meille», tuumi Nerenberg, kun Nissel oli ilmoittanut hänelle, että tuuli oli melko lailla tyyntynyt, ja laiva kulki ainoastaan kuusi meripeninkulmaa.

»Tuli kaikkien kattiloiden alle. — Täysi vauhti!»

»Käskynne mukaan, herra kreivi!»

Kahdenkymmenen minuutin kuluttua »Atlantik» jälleen liiti nuolen nopeudella halki veden.

»Vauhti mitattava!»¹ määräsi Nerenberg.

Mittauslauta heitettiin laiteen yli, jolloin käskyn saanut merimies pani pienen kellon toimimaan. Neljäntoista sekunnin kuluttua hietä oli juossut tyhjiin, ja samassa silmänräpäyksessä toinen merimies pysähdytti mittaköyden. Hän tarkasti siihen merkityn solmumäärän, meni kreivi Nerenbergin luo ja ilmoitti: »Viisitoista solmunväliä, herra kreivi!»

»Hyvä, sir, hyvä vauhti», sanoi Hasting, joka kuuli tiedonannon.

¹ Laivan vauhti mitataan siten, että kolmikulmainen, alaosasta painolla varustettu lauta, johon on kiinnitetty pyörän ympäri kulkeva ohut köysi, jossa yhtä pitkien välien päässä on merkkejä — niin sanottuja solmuja, heitetään mereen. Vastustuksen johdosta, minkä pystyssä uiva lauta synnyttää vedessä, purkaantuu köysi sitä nopeammin, mitä suurempi vauhti laivalla on. Neljäntoista sekunnin kuluttua, joka mitataan hietakellolla, pysähdytetään köysi ja solmujen mukaan lasketaan nopeus.

»Arvelen, ettei joukkue enää voi päästä käsistämme, sillä 'Orion' kulkee kahdentoista peninkulman voimalla.»

»Edellyttäen, että ohjaamme oikeaan suuntaan, kapteeni, ja sittenkin jahti on kokonaista kymmenen päivää edellä!»

»Arvelen, sir, että vanha Luoja ylhäällä auttaa meitä täälläkin, samoin kuin hän auttoi meitä Kerguelenissäkin. Mutta merirosvot ovat huonommassa asemassa siihen nähden, ettei heillä, kuten saatoin huomata, ollut laivassaan mitään kunnollista konemiehistöä.»

»Edelleenkin toivomme parasta. Kapteeni Hasting, mitä arvelette?»

»Kyllä sirl!» sanoi pohjoisamerikkalainen lyhyesti, nojautui, pistäen molemmat kätensä kyynärpäitä myöten taskuihinsa, komennussillan käsipuihin ja antoi teräksenharmaiden silmiensä luisua yli peilityynenä päilyvän valtameren pinnan. — —

Noin kolmen viikon kuluttua hämmöttivät taivaanrannalla manteleen tummat ääriviivat. Tähystäjän ilmoitukseen »maa on näkyvissä!» sanoi Nerenberg vieressään seisovalle Hastingille:

»Siinä on Fidshi-ryhmään kuuluva Makongai-saari. Meidän on suunnattava sinne. Tiedän, että siellä on jokseenkin kätöksessä oleva poukama, jonka ylen kapeaa suuta ei huomaa edes melkoisen läheltä purjehtiessaan. Kaukana sen edustalla on sitä paitsi koralliriutta, jonka ohi voi kulkea vain yhdestä paikasta ja ainoastaan vuoksen aikana. Siinä olisi ryövärijoukkiolla mitä paras piilopaikka. Joka tapauksessa ohjaan sinne. Mitään ei ole laiminlyötävä!»

»Hyvä, sir. Alistun kokonaan teidän johtoonne.»

Vähän kymmenen jälkeen aamupäivällä »Atlantik» liukuikin koralliriutan ahtaasta suusta ja saapui pian sen jälkeen Makongai-saaren pieneen satamaan. Valitettavasti ei merirosvoja näkynyt siellä. Kun sillä välin oli tullut luoteen aika, täytyi »Atlantikin» odottaa ainakin kuusi tuntia, kunnes vesi vuoksen tullen saavutti tarpeellisen syvyyden.

»Saatamme tällä aikaa tehdä pienen retken maihin», ehdotti Nerenberg. »Näytän tuolla maankielekkeellä teille, hyvät herrat, jotakin, jommoista ette koko elämässänne vielä ole nähneet.»

»Hyvä, sir», vastasi Hasting, »se on varmaankin jotakin aivan erinomaista, sillä arvelenpa neljäkymmentä vuotta kestäneillä meriretkelyilläni jo tutustuneeni kaikenmoiseen.»

»No, saadaampa nähdä», tuumi Nerenberg hymyillen. »Minun veneeni laskettakoon vesille», määräsi hän sitten.

Puolen tunnin kuluttua oli vene laivan kupeella, heti sen jälkeen

kuljettaakseen Nerenbergin, Shettermanin, Hastingin ja Weelerin kreivin mainitsemaa maankielekettä kohti. Heidän saavuttuaan sinne kreivi ohjasi vieraita pitkin laakeata kukkulaa ja kun he olivat kulkeneet tuuhean banaani- ja appelsiinipensaikon ohi, ilmestyi heidän eteensä pieni metsänaukeama. Tuskin he olivat ehtineet luoda sinne katsetaan, kun jo kauhusta jähmettyneinä pysähtyivät.

»Varjeltakoon!» huudahti Hasting.

»Sehän on kauheata!» murisi Shetterman. Heidän edessään oli — ihmisen pääkalloista muodostettu vuori, joukossa muita suuria, puoleksi lahonneita luita.

»No, mitäs olen teille sanonut?»

»Sehän on kauheata.»

»Onpa tosiaankin, hyvät herrat. Edessämme olevat luut ja pääkallot ovat kokonaisen heimon, joka asui tässä Makongai-saarella. Tämän saaren väestö nousi tuhansiin, ja kaikki on syönyt kuningas Kakabau, Fidshi-saarten ylin päällikkö, joukkoineen. Täällä, tässä paikassa, Fidshi-saarten asukkaat ovat pitäneet petomaisia ihmisryöjäisiään. Ja ikäänkuin kaikkivallan pilkaksi on tähän sitten kasattu pääkallot ja luut jonkinlaiseksi muistomerkeiksi!»

»Miten se saattaa olla mahdollista. Miten ihmiset saattavat muuttua sellaisiksi pedoiksi?» huudahti Shetterman.

»Niin, siinäpä on kysymys, johon tuskin kukaan saattaa antaa tyydyttävää vastausta», tuumi Nerenberg vakavana. »Huolimatta siitä, että Fidshin asukkaat ovat monessa suhteessa huomattavasti kehittyneet, he ovat esim. taitavia veneenrakentajia ja merimiehiä, eikä saata kieltää, että heillä olisi jonkun verran älyä, niin ovat he olleet ja ovat kenties vieläkin mitä kauheimpia ihmisryöjiä. Tämä julma tapa oli sopusoinnussa myöskin heidän taloudellisen ja muun elämänsä kanssa. Niinpä surmattiin ihmisiä, jotta saataisiin verellä maalata uuden veneen kansi; suurissa juhliissa, kuten temppelin vihkiäisissä ja veneen vesillelaskiaisissa, syötiin ihmislihaa. Kaikesta tästä petomaisesta julmuudesta huolimatta täytyy myöntää, että he osoittivat naisille jonkinmoista kohteliaisuutta, joskin se ilmeni ainoastaan siinä, että he söivät kernaimmin naisten, etenkin nuorten tyttöjen lihaa. Huomattakoon kuitenkin, etteivät saarelaiset syöneet lihaa raakana, vaan paistettuna.

Missä määrin ihmisenlihan syönti oli tapana, selvenee myöskin siitä seikasta, että päällikkö Ra-und-re-undre vuoteen 1849 jo oli syönyt 872 ihmistä antamatta kenenkään muun ottaa osaa aterioihinsa. Miten

raaka tahi paremmin sanoen eläimellinen Fidshi-saarten asukkaiden käsityskanta takavuosina on ollut, sen osoittavat seuraavat varmaksi todetut tapaukset, joissa kummassakin kuningas Kakabau näytteli pääosaa:

Kun kapteeni Enstaine v. 1849 saapui Fidshi-saariin englantilaisella 'Havanna' nimisellä sotalaivalla ja teki kuninkaalle esityksiä kammottavaa ihmissyöntihimon johdosta, vastasi kuningas:

'Teillä muukalaisilla on syötävänä suolattua naudanlihaa, meillä sen sijaan ei ole mitään naudanlihaa, ja sen vuoksi me syömme ihmisenlihaa!'

Vuonna 1850 Kakabaun lanko Ngavindi kaatui taistelussa, ja koska oli tapana, että suuren päällikön kuollessa yksi tahi useampia hänen vaimoistaan kuristettiin kuoliaaksi ja haudattiin hänen kanssaan, tahtoi Kakabau, kun jo kolme vaimoa oli surmattu, kuristaa kuoliaaksi oman sisarensa, osoittaakseen, miten suuresti hän suri lankonsa kuolemaa. Mutta kun samassa Ngavindin äiti astui esiin ja tarjoutui kuolemaan Kakabaun sisaren puolesta, kuristi Kakabau hänet muutta mutkitta ja heitti hautaan lankonsa perästä.

Vielä v. 1874, muutamia kuukausia ennen kuin meidän 'Arcona' fregattimme saapui Fidshi-saarille Leonkan satamaan, hyökkäsivät villit Viti Levu saarella Revojoen varrella erään englantilaisen Burns nimisen perheen kimppuun, murhasivat ja — söivät sen. Varmaankin tästä ateriasta jäi kysymyksenalaisille pahantekijöille huono jälkimaku, sillä heidät otettiin kiinni ja mestattiin.

Meidän päällikkömme oli silloin käynyt kuninkaan luona vierailulla. Tähän kohteliaisuuteen hänen majesteettinsa Kakabau myöskin muutamien päivien kuluttua vastasi. Koska kysymyksenalainen herra oli suurvaltain hyväksymä hallitsija, niin hänet otettiin myöskin vastaan asianomaisilla kunnianosoituksilla, m. m. paraadilla. Koko tämän hallitsijan vierailu päättyi kuitenkin, ainakin meidän käsityskantamme mukaan, hyvin naurettavasti. Kun näet suuret kanootit, joissa kuningas seurueineen saapui, lähestyivät meidän laivojamme, viritti väki laulun, jota kenties saattaisi nimittää ulvonnaksi, toisten iskiessä onttoa puuta. Lukija saattaa kyllä kuvitella mielessään, millaisen sävelsoinnun tällainen musikaalinen suoritus synnytti.

Kun laivan päällismies ja upseerit olivat tervehtineet kuningasta, marssi kuningas ohi kunniarintamaan saapuneen miehistön, jolloin häntä tavantakaa loi erääseen merimieheen terävän katseen. Minussa heräsi

ehdottomasti kysymys, mahtoiko vanha herra sisimmässään haluta häntä illalliseksi, kysymys, joka katsoen Fidshi-saarien hallitsijan varsin hämmänsä menneisyyteen, ei tuntunut ollenkaan perusteettomalta.

Kuningas ja hänen seurueensa tekivät yleensä niin koomillisen vaikutuksen, että ainoastaan mitä suurimmilla ponnistuksilla saatoimme pidättäytyä nauramasta. 'Korkealla' hallitsijalla, jonka vartalo oli kehittyntynyt suunnilleen seitsemän jalan korkuiseksi, oli päällään musta viittaynnä harmaa, rypistynyt huopahattu, jaloissaan hänellä oli purjekangaskengät, joissa kulkeminen näytti olevan hänelle hyvin vaivalloista, seikka, joka suurimmaksi osaksi sai selityksensä siitä, että hänen majesteettinsa arkielämässään tepsutteli paljain jaloin. Häntä lähinnä herätti hänen tyttärensä eniten huomiota. Hän esiintyi sinisessä atlaspuvussa, jota lanteitten ympäri kiedottu kookospähkinänuora piti koossa. Sukkia ja kenkiä ei ollut tietenkään. Sen jälkeen tulla vaaputti vanhin prinssi, jonka koko pukuna oli haalistunut husaarintakki ja jättiläismäinen laahusmiekka. Miekkaansa hän kalisteli edestakaisin heilutellen, mutta oltuaan muutamia kertoja vähällä kompastua siihen piti hän kuitenkin viisaampana ottaa aseensa käteensä ja lakata heiluttelemasta. Järjestyksessään toinen pojista, joka oli jonkun aikaa opiskellut Sidneyssä, oli jo saanut enemmän kulttuurin vaikutelmia ja teki koko seurueen jäsenistä sivistyneimmän vaikutuksen.

Muilla seurueeseen kuuluvilla miehillä ja naisilla oli päällään kansallispuvut, s. o. kangasriepu lanteilla. Kun miehistön tarkastus oli toimitettu, suoritettiin muutamia manöövereja, jotka päättyivät ilotulitukseen. Tämä näytti eniten miellyttävän ihmisryöjiä. Mutta kun oli ammuttava muutamia tervehdyslaukauksia, ja villit näkivät, että meidän merimiehemme pistivät panokset kanuuniin, alkoi heissä huomata ilmeistä levottomuutta. Mutta heti kun laukaukset pamahtivat, syöksyi koko seurue, kuningasta, hänen tyttärtään ja molempia prinssejä lukuunottamatta, kuin mielipuolet kannelle, josta suurin osa hädissään hyppäsi mereen, kun taas toiset pakenivat taklauksen suojiin. Villit, jotka olivat jääneet kanootteihin, olivat myöskin hypänneet veteen, niin että laivamme ympärillä vilisi vedessä molskivia alkuasukkaita, joiden hämminki kohta seuraavasta yhteislaukauksesta yhä yltyi. Me, jotka seisoiimme kannella ja olimme nähneet koko tapauksen, olimme naurusta haleta, ja kun vahdissa oleva upseeri, joka oli pelännyt onnettomuutta, kysyi mikä oli hätänä, sai hän eräältä mieheltä vastauksen: 'Ei mitään hätää, herra luutnantti, nuo villit ovat vaan hypänneet järveen.' Ja

kokkapenkerellä oleva vahti ilmoitti virallisen lyhyesti, soturimaiseen sävyyn: 'Herra luutnantti, siellä uidaan.'

Kun villit vihdoinkin huomasivat, ettei mikään vaara uhannut heitä, tulivat he jälleen laivaan, mutta patterin luo heitä ei saanut millään ehdolla menemään. Niin, hyvät herrat», lopetti kreivi Nerenberg kertomuksensa vetäen samalla kelloansa, »mutta nyt lieenee aika mennä laivaan, voidaksemme jälleen vuoksen tultua jatkaa takaa-ajoamme. Joka tapauksessa myöntänette, että olen näyttänyt teille jotakin näkemisen arvoista.»

»Sen olette tehnyt, herra kreivi», huudahti Shetterman, »joskin se oli julmaa». — — —

Viiden ajoissa iltapäivällä »Atlantik» saattoi jälleen nostaa ankkurin ja lähteä satamasta. Nyt Nerenberg suuntasi matkan Viti Levu saareen päin tutkiakseen sikäläiset poukammat. Juuri kun aurinko oli laskeutumisillaan taivaan rannan taa, huudahti tähyistäjä: »Laiva näkyvissä! Suoraan edessä.»

Tietysti kaikki komennussillalla olevat henkilöt suuntasivat sinne kaukoputkensa.

»Hohoi, kapteeni», huudahti Nerenberg riemuitten, katseltuaan ensin muutamia minuutteja laivaa, »tavallinen kauppalaiva se ei ole. Sen perä on ensiksikin liian syvässä, eikä tavallisella kuunarilla ole mitään konetta. Sitä paitsi on taklaus aivan toisenlainen. Katsokaapa vain perimmäistä kahvelipurjetta!»

»Nimeni ei ole enää koskaan Hasting, jollei tuo ole joku jahti!» sanoi kapteeni kiihtyneenä. »Suokoon Luoja että se ... oi en voi todellakaan uskoa, että vielä saisin nähdä 'Orionin'.»

Vanha kapteeni näytti nyt kadottaneen tähänastisen näennäisen levollisuutensa. Kun Weelerkin yhtyi hänen arveluunsa, ei hänen kiihtymyksellään enää ollut mitään rajoja.

»Kylmäverisyyttä, kapteeni», lohdutti Nerenberg. »Saammehan aivan pian vastauksen.»

»Mutta ennen sitä joutuu yö, sir.»

»Siihen on vielä kaksi tuntia, ja sanani annan, herra kapteeni, että ennen sitä olemme vielä kyljityksin sen jahdin kanssa.» Nerenberg käänsi merkinantolaitetta, ja kimeä kilinä kuului samalla alhaalta.

»Täyttä vauhtia! Minkä kone kykenee», huusi kreivi alas.

»Täyttä vauhtia — minkä kone kykenee», kuului vastaus syvyydestä. Sitten koko laivanrungan läpi kävi kevyt, hiljainen vavistus, ja ikäänkuin raivotarten ajamana alus syöksyi halki korkealle roiskuvien laineiden.

Jo tunnin kuluttua saattoi selvään erottaa edellä kulkevan laivan rungon. Hasting, joka koko aikana ainoastaan harvoin otti kaukoputken silmiltään, teki äkkiä ilmahyppäyksen.

»Vanhan äitini muiston nimessä, se on 'Orion'! Oi, taivas, miten kiitän sinua!»

»Nuo lurjukset koettavat kaikin voimin paeta!» huudahti Nerenberg. »Katsokaapa vaan, miten he lämmittävät! Kirotut!» jatkoi kreivi kiihtyneenä. »Minunpa täytyy lähettää sinne muutamia kranaatteja, jotta vielä ennen pimeän tuloa saisimme jutun selväksi.»

»Se on vahinko, sir. Se saattaa tehdä liian suuren loven ja kenties upottaa 'Orionin'.»

»Ei hätää, kapteeni. Maston se maksaa, ei muuta!»

»Hyvä, sir. Antakaa mennä.»

»Perämies Nissel»

»Herra kreivi!»

»Tähdätkää perämastoon. — Tehän tiedätte miten se tapahtuu. Minä otan selvän välimatkasta.»

»Hyvä», herra kreivi.

Nissel meni keulakanuunan luo, kuunteli jännityksellä, millä etäisyydellä oltiin, joka hänelle huudettiin komennussillalta: kuusituhatta — viisituhatta! Sitten pitkä tulisäde kanuunasta, terävä, lyhyt pamahdus, kumea, sekunninkestävä ulvahdus ilmassa, ja kohta kuului kaukainen pirstova ratina.

»Oikein osattu», huusi Nissel. »Perämasto on suistunut mereen.»

»Hyvä, sillä tavalla, Nissel! Lähettäkää vielä kranaatti kannelle, mutta ei liian alas!»

»Hyvä, herra kreivi!»

»Poika — poika, tästä tulee hauska leikki!» kuiskasi Nissel, siristi oikeaa silmäänsä, ja samassa laukesi kanuuna. Täskin kuului pirstova rätinä, aivan kuin puuta olisi halkaistu. Ammottava aukko oli tullut vasempaan laiteeseen, ja keulatouvit olivat varmaankin tältä puolen katkenneet, koska keulamasto heilui sinne tänne. Tosin »Orion» muutamia minuutteja jatkoi entiseen suuntaansa, mutta sitten se äkkiä kallistui oikealle puolelleen ja kellui ryhdytönnä edestakaisin.

Kymmenen minuutin kuluttua »Atlantik» oli »Orionin» rinnalla, ja jälleen kymmenen minuutin kuluttua oli Hasting ottanut haltuunsa entisen laivansa. Merirosvot näet luopuivat kaikesta vastarinnasta, koska huomasivat, että se olisi ollut hyödytöntä.

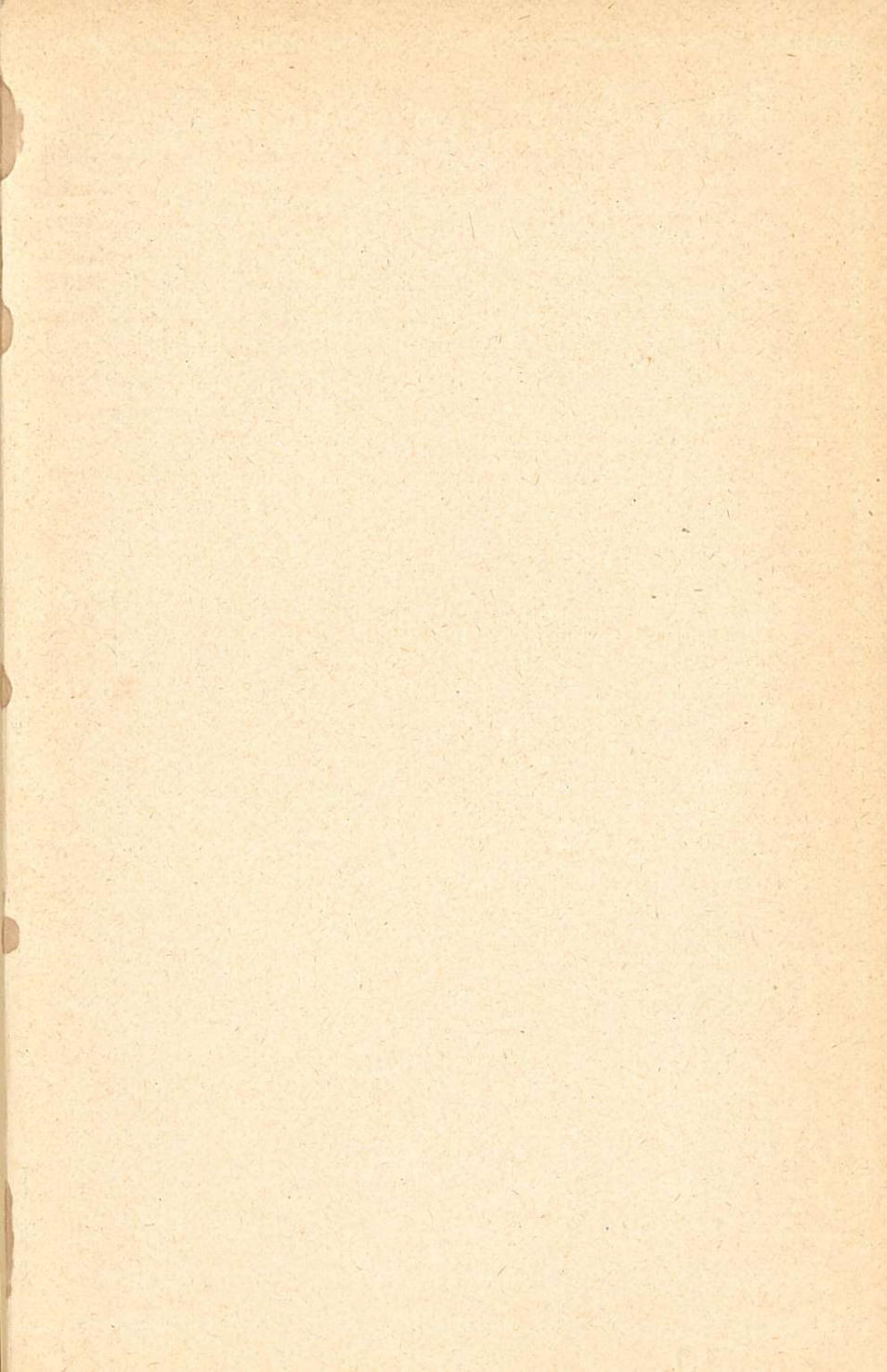
Molemmat jahdit ajoivat Levukaan, jossa merirosvot saivat hyvin ansaitun rangaistuksensa.

»Atlantik» ja »Orion» saapuivat kolmen kuukauden kuluttua jälleen onnellisesti New Yorkiin, jossa laivamiehistö otettiin vastaan mitä suurimmilla kunnianosoituksilla, sähköteitsehän oli jo saapunut tieto siitä, mitä kreivi Nerenberg »Atlantik» jahdillaan ja miehistöineen oli saanut aikaan.

MAANTIETEELLIS-HISTORIALLISTIA SEIKKOJA.

Kerguelen-saari on noin 89 itäisellä pituusasteella ja 50 eteläisellä leveysasteella. Tavalliset laivat saapuvat sinne peräti harvoin, ainoastaan valaiden pyydystäjä etsivät sieltä joskus turvaa ankarissa myrskyissä. Yleinen mielenkiinto kääntyi saareen vasta 1874, jolloin sinne saapui saksalaisia tähtitieteilijöitä tarkastamaan joulukuun 9 p:nä tapahtunutta Venuksen kulkua auringon editse. Heidän turvanaan ja palveluksessaan oli saksalainen »Gazelle» niminen fregatti.

Fidshi-saariin, jotka ovat noin 15⁰ 47'' ja 19⁰ 47'' eteläisen leveysasteen ja 160⁰ 50'' ja 165⁰ 30 läntisen pituusasteen välillä, kuuluu yhteensä 225 saarta, joiden yhteinen pinta-ala on 378 neliöpeninkulmaa. Näistä saarista on kuitenkin asuttuja ainoastaan 80, joiden asukasluku nousee yhteensä 200,000 henkeen. Saariryhmän löysi vasta v. 1643 Tasman — Tongameren keksijä —, joka nimitti sen prinssi Williamin saariksi. Mutta tarkemmin opittiin saaret tuntemaan vasta vv. 1827—1847, Fidshi-ryhmä on, kuten kaikki muutkin Etelämeren saaret, osittain muodostunut korallikalkista, osittain vulkaanista alkuperää. Koska maa melkein ylt'yleensä on voimakkaan peltomaakerrostuman peitossa, niin on lämpimässä ilmastossa, joka, ohimennen sanoen, yleensä ei ole epäterveellinen, maa hyvin hedelmällistä, etenkin niillä seuduin, missä myös on riittävästi kosteutta. Maan tuotteita ovat maissi, puuvilla, kopra, taro, sokeriruoko ja tupakka. Sieltä viedään sitä paitsi suuret määrät trepangia, kuivattua merimakkaraa, Kiinaan, jossa sitä pidetään erikoisena herkkuna. Väestö, jonka tukanväri on mustan ja vaaleanruskean välillä, on suurta, voimakasta ihmisrotua, jonka henkiset kyvyt, useihin muihin Etelämeren kansoihin verraten ovat melkoisen korkeat. Fidshi-saaret ovat olleet pitkät ajat Englannin omaisuutta.

Mailta ja Meriltä

Seikkailukirjasarja, toimittaa Teuvo Pakkala. Kukin numero maksaa ainoastaan
..... 25 penniä

- N:o 42. **Kolme seikkailijaa.** Walter Christmasin seikkailukertomus.
N:o 41. **Merirosvoja ajamassa** maa-pallon ympäri.
N:o 40. **Poikien kesken.** E. Lieberathin kertomuksia.
N:o 39. **Nuoria sankareita.** Walter Christmasin kertomuksia.
N:o 38. **Pikku sankaritar.** Kertomus Ranskan ja Saksan sodasta 1870—71.
N:o 37. **Amy'n isoisä.** Kertomus.
N:o 36. **Peppino.** Kertomus Italiasta.
N:o 35. **Intiaanipoika.** Kertomus kaukaisesta lännestä.
N:o 34. **Salaluukku.** Kertomus smoolantilaislinnan vaiheista.
N:o 33. **Seikkailuja Makatea-saarella.** Kertomus Etelämereltä.
N:o 32. **Seppi Peloton.** Tarina säveltäjän nuoruudesta.
N:o 31. **Hämähäkkilaakso** y. m. tarinoita.
N:o 30. **Oswego-joella.** Intiaani-kertomus.
N:o 29. **Apu hädässä.** Sveitsiläisen seikkailukertomus.
N:o 28. **Rajalahden torppa.** Kertomus 1808/9 vuoden sodasta.
N:o 27. **Yö valaskalan selässä.**
N:o 26. **Susien saaliina.** Seikkailu pohjan pimeillä perillä.
N:o 25. **Aarnihauta** ja muita seikkailukertomuksia.
N:o 24. **Vuoren vanhus.** Erinomaisia eläintarinoita.
N:o 23. **Pyörremyrskyn hyvätyö.** Kaksi jännittävää kertomusta.
N:o 22. **Kohtalonsa tietä.** Kaksi kertomusta.
N:o 21. **Tiibetissä vankina.** Jännittävä kertomus retkeilijän seikkailuista.
N:o 20. **13-vuotias sankari.** Kertomus buuri-sodasta.
N:o 19. **Saarroksissa.** Ranskan ja Saksan viime sodasta.
N:o 18. **Eksyksissä präria-aavikolla.**
N:o 17. **Lumimyrskyssä.** Kolme kertomusta.
N:o 16. **Sidi Numan ja hänen hevosensa.** Kertomuksia.
N:o 15. **Nini.** Kertomus Ranskan vallankumousajoilta.
N:o 14. **Kaksijalka.** Kertomus siitä miten ihminen on tullut luomakunnan herraksi.
N:o 13. **Apahien hyökkäys.** Seikkailuja kaukaisessa lännessä.
N:o 12. **Yö metsästäjän kodissa.** Neljä seikkailurikasta kertomusta.
N:o 9—11. **Nansenin pohjoisnaparetkiltä.** N:o 9. Laivalla napameritse. N:o 10. Suksilla ja kajakilla. N:o 11. Talvea saarella nimettömällä.
N:o 8. **Musta kalerilaiva.** Merikertomus v:ltä 1599.
N:o 7. **Tito.** Jännittävä kertomus arosudesta.
N:o 6. **Ilmeitten maassa.** Kreikkalaisia satuja.
N:o 5. **Ksi-Ksin luolan ihmelukko.** Itämaalainen seikkailukertomus.
N:o 4. **Kylmä sydän.** Peikkotarina.
N:o 3. **Aamukellot.** Tarina uljaasta Veronika-neidosta.
N:o 2. **Taistelu paalamajalla.** Kertomus Amerikan aarniometsistä.
N:o 1. **Karkuri.** Kertomus Tyynenmeren saarelta.

.....
Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä